

Foto: ANP – Jeroen Jumelet

Overlast en pret door de hevige sneeuwval

Winter blijft aanhouden

Nederland heeft afgelopen weekend te maken gehad met een opmerkelijke winterinval. Door uitgebreide sneeuwval kwam in de nacht van zaterdag op zondag op veel plaatsen 10 tot 20 centimeter sneeuw te liggen en daarbij waaide een koude oostenwind. Een sneeuwstorm mag het niet heten, maar volgens het weerinstituut Weerplaza hebben we wel te maken met een ‘sneeuwjacht’.

- 5 En code rood is afgekondigd: thuis blijven, niet de snelweg op, treinen die niet rijden, kranten niet bezorgd. Maar het winterweer geeft ook veel plezier: schaatsen op gladde wegen, sneeuwpoppen bouwen, langlaufen of een sneeuwballengevecht houden. Ook zijn er stiekem al schaatsers die hopen op een Elfstedentocht, ook al is aangekondigd dat dit niet mogelijk zal zijn. Wat heeft het winterweer voor ons in petto?

10 Code rood

- Zaterdag was er gedurende 24 uur voor het hele land code rood van kracht. Om te waarschuwen voor mogelijk gevaarlijke weersituaties hanteert het KNMI de kleurencodes groen, geel, oranje en rood. Bij groen zijn er geen waarschuwingen en bij rood is het weer het meest extreem. Het KNMI heeft code rood afgegeven, omdat de combinatie van sneeuw, wind en vorst tot gevaarlijke situaties kan leiden. Door de stevige oostenwind is er sprake van sneeuwjacht waardoor sneeuwduinen kunnen ontstaan, en dat kan voor het verkeer gevaarlijke situaties opleveren. Ook kan het zicht door de sneeuw slecht zijn en kan er gladheid ontstaan. De weersomstandigheden hebben niet alleen impact op het verkeer, maar ook op de rest van de samenleving. Code rood is bijvoorbeeld ook een signaal voor verschillende organisaties om rekening te houden met de omstandigheden en op tijd maatregelen te nemen. Denk bijvoorbeeld aan het slecht bereikbaar zijn van vaccinatieposten. Deze waren daarom afgelopen zondag gesloten, maar werden
- 20 maandag weer geopend op plaatsen waar code rood niet meer gold.

Schaatsweer

De weersontwikkeling is voorlopig goed nieuws voor schaatsliefhebbers en het witte landschap is bevorderlijk voor goed ijs. Jaco van Wezel, meteoroloog bij Weeronline legt het uit. 'Je hebt in een paar dagen makkelijk acht tot tien centimeter. Het weer doet op dit moment precies wat het moet doen om de perfecte schaatsomstandigheden te creëren. Donderdag wordt er zelfs een zonnetje verwacht, terwijl het ijs dan op veel plekken waarschijnlijk dik genoeg is om te schaatsen.' Als het sneeuwt, terwijl er ook een stevige wind staat, is dat voor schaatsliefhebbers goed nieuws, zegt Van Wezel. 'De wind houdt het water in beweging, waardoor het nog niet bevriest en er geen laagje ijs ontstaat waar de sneeuw op valt. Gebeurt dat wel dan ontstaat er een soort papje dat bevriest, sneeuwijs. Dat is niet betrouwbaar en ook nog eens heel stroef.' De sneeuw zorgt ondertussen wel voor een wit landschap. Dat is gunstig voor ijs. 'Sneeuw zorgt voor de isolatie van de bodem waar warmte in zit. Een pak sneeuw levert dus koudere nachten op.' In heel het land dalen de temperaturen in de nacht de komende week naar verwachting tot min 10 of zelfs min 15 graden en ook overdag blijft het onder nul. 'Met het ijs kan het dan snel gaan. Je hebt in een paar dagen dan makkelijk 8 tot 10 centimeter,' aldus van Wezel.

Elfstedentocht

Als het ijs in een week dik geworden is en de eerste waaghalzen zich op het ijs bevinden, dan rijst de onvermijdelijke vraag: komt er een Elfstedentocht? Deze toertocht en wedstrijd heeft in het verleden Nederland al vijftien keer op z'n kop gezet. Nederland heeft een schaatscultuur zoals geen enkel ander land ter wereld. Op het ijs vallen rangen en standen weg, wordt wel gezegd. Maar schaatsen levert niet alleen pret op, het is ook nuttig. Van oudsher gebruikten Nederlanders in de winter de sloten en plassen van ons waterrijke land om lange afstanden af te leggen. Met name in een tijd dat er amper wegen waren, was de schaats een ideale vervoersmethode.

In 1909 werd de eerste officiële Elfstedentocht gereden, waarbij 23 schaatsers van Friese stad naar Friese stad reden. Slechts negen van hen haalden de finish. De laatste tocht werd in 1997 gereden. Wat is de magie van deze schaatsmarathon? Waarom spreekt de tocht der tochten zo tot de verbeelding? De verklaring ligt waarschijnlijk in het oer-Hollandse van de sport, de inspanning in hevige weersomstandigheden, ontberingen en kou. En ook de saamhorigheid. Zo besloten vijf wedstrijdschaatsers in 1956 om allemaal tegelijkertijd over de finish te gaan. Ze hadden urenleng samen gereden in het barre weer en wilden nu niet tegen elkaar sprinten.

Volgens de verwachtingen blijft het voorlopig koud genoeg, maar zeer waarschijnlijk zal de coronacrisis roet in het eten gooien. De organisatie van de Friese Elfstedentocht heeft al aangekondigd dat er geen Elfstedentocht wordt georganiseerd dit jaar. Ook andere toertochten of schaatswedstrijden zijn waarschijnlijk niet toegestaan. Alleen zelfstandig schaatsen mag nog wel, maar dat is voor sommigen slechts een schrale troost.

Naar: nos.nl, npokennis.nl, trouw.nl, nu.nl

In 1956 kwamen vijf schaatsers tegelijk over de finish.